

VÝŠ A VÝŠE

Román V. Lužické.

Zenská výtečnice.

Po obvyklých uvitacích poklonách pokynula Irma hosti svému na sedadlo a umístila se sama malebně jako vždy v lenoše. Hosti však neusdla. Uklonila se, jako muž, který, není-li donucen, nerad ohýbá tělo, což při ní bylo velmi neohrabané a hodila hlavou.

"Račiz odpušti, paní baronka," pravila, "že ji oslovím stoji, avšak při posláním čestným nestuželo by se, abych usdla, zastupuje více dam."

To paní Irmu nebylo právě vhod, nebo to jí přinutilo, aby také povstala se sedadla a krasavice Olšovská byla dnes trochu u slabší rozčilením dne a nevyspáním noci.

"Mám čest se představit, jsem..."

"Pravomila Váudbylová," — vyskočila jí Irma do řeči, aby zkrátila dlouhé výklady.

"Ano, mám čest, Pravomila Váudbylová, chot..."

Chot! Tedy vdaná, má muže a snad dítka! Ne, ne, dítěte nemá! To by bylo nespravedlivé, by tato žena měla děti a Irma ne!

Mezitím Váudbylová pokračovala: "Chot profesora matematiky a přírodních věd na reálce Vrbičské, a abych úplně svou malíčkost paní baronce uvedla, osměluji se prostě říci..."

"Dítka!" vzdychla Irma bolestně a sevřela pysky. "Ona má také dítka!"

Čtila, že závist promíká duši a srdce její; žena začínala jí být celponou.

Paní Pravomila se zaměřila okamžik a vybalovala z papírů svých červenou knížku, na níž zlatá písmena se skvěla, zjevující světu, že název knihy je: Zvonky.

"Dítka mé milý," pokračovala pak a Irma si radostně oddychla. Výtečnice přestala rychle jí být odpornou a začínala jí baviti. "Nevím, zdaliž paní baronka ráčí si všimati české literatury, ale prosila bych, aby ráčila poctiti aspoň malým přehledem skromné plody ducha mého."

"To jsou vaše básně?" pravila Irma přívětivě, "a přinášíte mi je, abych je přečetla. Děkuji. Avšak proč nejsou tištěny?"

Irma soudila, že posláním výtečnice je tímto už skončeno, usdla si opět do lenošky a pokynula hosti na sedadlo. Tato pokynula nevěděla, nebo byla právě oči své zvedla ku stropu jako ve ztrnutí hrůzném.

"Ano, nejsou tištěny," pravila hlasem mužným, vážně a temně. "Na tom jsou vinny naše poměry neutěšené! Nevím přátel, nemohu nalézt nakladatele, a abych je vydala vlastním nákladem, tomu — ano, tomu zase nedovolují Vašnosti moje soukromé. Avšak snad přece vzejde doba, kdy dojdou uznání skromné plody ducha ženina a pak, ráčí-li dovoliti paní baronka, osměluji bych se prositi, abych je mohla věnovati Vašnosti a zasvětití je jménu tak vznešenému."

Irma povstala za řeči paniny.

"Aha," myslila si. "Nyní došlo na to právě. To znamená, abych přečla náklad. Proč ne! Tato radost bych měla i já i sobě učiniti. Moje jméno na sbírce básní by Hrdinová rodině imponovalo."

Nahlas rekla: "Přečtu je, milá paní profesoro, a pak o dalším promluvíme, avšak prosím, račtež nyní usnouti."

"Ještě ne, až vyřídím posláni svoje."

"Bože, ještě nejsme při tom hlavním," lekala se Irma.

"Slovutná paní," začala paní Pravomila s pathosem řečniti: "Není města v krásné naší Čechi, kde by nebylo už nyní pěveckého sboru dam; jedině Vrbičce ho postrádají. A přece jako může býti krásnější, ušlechtilější činnosti ženské, než jakou je činnost spolková, která má na zřeteli výši ale vzdálenosti, duchaplnou zábavu, učení? Nuže, i my, deery Vrbičce, nachosme znáti za sestrami vlastní naší, jeť se berou výše k vřeholá snah vlasteneckých, kde zakotví čití prapore národnosti, lásky k národu a svobody! I sály jsme se, jeť stejné snahy, v hajdám

poetu a zarazily spolek pěvecký, kterému chceme dáti jméno "Vesna", protože se zrodil, když vesna mladá přišla v náš kraj, ježto je prvním kvítkem probuzení ženského ve Vrbičce a tudíž vesnou naší. Stanovy jsme již sepsaly, prosím zde," a z balíku se vyloplil bílý sešit, "račte později laskavě v ně nahlédnouti. Účel spolku jsme dosti rozšířily, aby mezi námi činnosti nebyly příliš úzké. Chceme pěstovati především zpěv, pak pořádati pomocné přednášky — také já jsem se už pro první zadala — výlety, koncerty, chcemé také zříditi knihovnu, čítárnu a duchaplnou společenskou zábavu. Zde je provolání k našim paním a dívkám, které jsem sepsala já, račiz paní baronka v ně nahlédnouti." — Opět jeden bílý list z balíku se vynořil.

"Bože!" vzdychla Irma potají, "ta mne umoří a zasypě skými rukopisy."

"Nyní se nám jedná o to nejhlavnější," pokračovala paní Pravomila se vzdechem. "A za tou příčinou přijímám k Vašnosti paní baronce, jsouc vyslána všemi našimi etými údy, poprositi milostnou dámu za blahosklonnou poctu, aby ráčila nás poctiti a o blažití přijetím volby, kterou jsme jí zvolily za svou prezidentku."

"Prezidentkou, já?" vzkřikla Irma udiveně.

"Ano. Která jiná dáma z celého okolí mohla by zastupovati čestně to a přece důležitě místo naší prezidentky? Jedině spanilá, milostná a krásná..."

"Prosím, prosím..."

Výtečnice nedala se másti.

"A duchaplná, která i zjevem i jménem imponuje celému městu, i mužům, i ženám."

"Prosím, prosím, račte, byti příliš dobrá. Já ale nevím, co vlastně taková činnost žádá na mně? Obávám se, že nedostojím povinnosti. Snad by se k tomu lépe hodila paní Hrdinová na Dubině. Je chot vašeho poslance, zná se v činnosti spolkové, bydlí blízce, prosím, sedněte nyní. Poslání je v konce a projednávatí můžeme snadněji v pohodlí."

Paní Pravomila děkovala a usdla si konečně na sedadlo, položivši ukazováček levé ruky ku bradě a opřevši druhou ruku o hůl slumiku.

"Bože," lekala se Irma, "ona také sedí jako muž!"

"Pani Hrdinová," začala paní Pravomila s uvážením. "Hm, ta se pro naše ideje nehodí!"

To tedy znamenal ukazováček na bradě!

"Že nehodí?" divila se Irma.

"Soudim opačně, vzácná paní. Je to dáma starší, zkušenější."

"Ano, ano, tak to je! Starší a zkušenější, ale to my nechceme! My chceme dámu z nového světa, s novými názory, dámu, která umí se postaviti a okázliti. Aeh, račte mne vyrušiti skromným odmítáním chvaloběhů!"

Není to lehosoud, ale pravda a přehodnocení nejen moje, nýbrž všech členů výboru zatímtilih. Vy račte býti mladá, krásná, svěží, bystrého ducha a Vámí zláská spolek náš. Co s paní Hrdinovou? Ona je z těch starobylých žen, jeť mají předpotupní náhledy, jeť učená, aby ženy aly výše, ale pěkně zůstaly na jednom a temně ustaté, ona nerozumí duchu času, ideám doby, a proto věru ani ne chápu, kterak mohla býti kandidátem za poslance té míst, jeť všechny honosí se svobodou a rovností a rázností, maužed ženy za staratých náhledů! Ona mimo to už má svůj spolek, kde je také paní farář sádstněn a kde se jen mluví o věcech svatých. A oáá pou poslance? On je také z mužů, jeť se protiví každé vznešenější snaze žen; avšak my nemáme dbáti na takové řeči mužské. Vše a výše naše leho hudi, aby za námi mohli kráčetí opodléhav raj i s panem poslancem v čele!"

Irma už nepostouchala a proto mohla paní Pravomila rosvinouti plný proud řečnického talenta svého, aniž by byla donucena odpoví jakéhokoliv. Při jačném Hrdinově sklonila Irma hlavu, aby u kryla temně uarděni, a zavazila jeden s belomostřých fábůrů do ruky, pohrávala s ním. Zdála se

býti pozornou, zatím však její blytkénky upřehly daleko od výtečnice a večkerých snah ženských nového věku k muží, který zranil marnivost její. Irma se hrozila ženy, která o panu poslanci mluvila tónem zcela vědním a bezohledně strhávala s něho královský plášť, kterým ona si ho byla přiděla.

"Což by nebyl tím, jakým se mi zdál?" přemítala Irma. "Zajisté, že jí někdy urazil, neuznal výtečnický jejího, inosouhlasil s výroký jejími, nechválil jejich básni a ona se nyní za to maří. Která z nás dvou jej dobře posoudila?"

"Kterak se ráčila paní baronka rozhodnouti?" zazučel pojednou hřmotný hlas ženské výtečnice a přerušil Irmu myšlénky.

Irma se protřhla. Bože, jak dlouho asi mčela.

"Jestliže dostojím úkolu..."

"Paní baronka nebudte mítí přílišné práce! Někdy předsedati v občasných výboru, objeviti se v koncertech, podepsati listiny..."

Irma se usmála. To všechno bylo snadné a příjemné.

"Když celý svět apěje výš, nu, proč bych nesla za ostatními?" myslila si. "Ukážu Hrdinovi, že mohu také býti slavnou."

Paní baronka na důkaz svého zvolení račiz vznešené jméno své podepsati zde na tyto stanovy."

Pravila paní Pravomila, rozkládaje před Irmu bílé popsané archy.

Za okamžik a trhnutím péra byla Irma prezidentkou pěvecké ženské jednoty "Vesna".

Mně nabídlí dámy úrad náměstkyne etěné Vašnosti osobě a (trádu, i osmělím se, kdykoli bude třeba, k paní baronce s dotazem a s prosbou za schválením."

"Já schvaluji již předkem všechno!" zvolala Irma veselé.

"Ještě prosbu, Vašnosti paní baronko!"

"Prosím..."

"Ráčí-li paní baronka sama osobně jeti do Dubína a pozvati dámy, aby pristoupily ku spolku našemu za členy zakládající? Bylo by lépe, nebo přijde-li taková vznešená osoba, jinak se s ní mluví než s našincem."

Irma se zamyslíla. Má-li, nemá-li?

"Snad to právě tak seslal bůh," myslila si. "Pojeďu tam, a spoť mám přímou vážnou a ukázu se jim, že také se těším poctě a důvěře veřejné."

"Soudíte-li," odvčtila nahlas, "že to spolku prospěje, s radostí..."

"To si myslím, jakž by neprospělo? I do okolí k naší šlechtě?"

"Také."

"A ještě jedno..."

"Ještě?" usmála se Irma.

"Toť už jsem v proudu činnosti. Nuže."

"Bylo by velice prospěšno, kdyby doktor Sezim zařídil nám druhou přednášku. Je to muž učený a řečník výtečný. To by táhlo. Nám každé, kterékoliv z nás by to odřekl, ale Vašnosti to ho neodopře! Neručila by paní baronka mu psáti..."

Irma se zarázila. Jaké to tak zvláštní náhodly! Osud sám se jí ujalím mocnou rukou svou.

"Pro dobrou věc," odvčtila, "učiním všechno."

"O tisíce díky!" zvolala paní Pravomila nadšeně. "On neodolá, a takové vítězství stojí za hubičku. Je to zvláštní muž! Vy budete prvního našim členem, rekla jsem mu. A on? Usmál se a pravil: 'Čestným členem!' Děkuji aktivě. Dnes už to není významná věc, co spolky naše bezmála jsou ustavy pro děláni čestných členů. Takový je, ale moudrý, učený, moudřejší než jsi velká žena, již si o sobě tolik myslí a má jí se za první bohy okresu. O něm se nic nepovídá jako o jiných, na příklad o našem slovutném poslanci!"

Irma zbledla. Jistivá slova i zvuk hlasu paní Pravomily jí poděsíly.

"Jak to?" tázala se maudě a hlas se jí třásl.

"Hm," pravila paní Pravomila a ukazováček její oči se opět na bradě. "Z Dubína do Vrbičce není daleko, lidé přicházejí sem i tam, již nejsou ani spící ani hloupi, a tu se tak roztouří řeči vášnické. Arei, mužové jsou všichni slabí, a neví slato, co se týpěti, ale přece, přece! Já jsem všechna strunila, uslyševši tuto novinu!"

Irma sklonila hlavu k jednomu rameni, sklopila oči, aby spod víček uviděla hosta svého, a tázala se tich: "Jakou novinu?"

Tajuplně utlumila hlas paní Pravomila a ptiatklá ukazováček pevně ku bradě.

"Viděli jej lidé se švadlenou zámeckou, přijela už několikráte do Vrbičce v kočáře, pravím v kočáře, a druhá strana jí zvala na kávu. To něco znamená! My nemáme vánk z těch, jeť se klání každé modle, my dbáme na čest!"

"Se švadlenou!" opakovala Irma třesoucí se na celém těle. Výkřik její mohl býti také výrazem opovržení, a Irma se mohla trásti, jak chtěla. Kdo by se neděsil takového činu!

"Ano, se švadlenou. Chodili spolu v parku, kde je nejlustší partie, kde keř ku keři se amoují a tvoří zed životu, neproniknutelnou..."

"A viděli je?" vyrazila ze sebe umčená Irma.

"A viděli je přece, ano i slyšeli! Šeptali, pak Hrdina se zapomněl a hlasitěji zvolal: 'Vyjednávati sám nemohu, ale zaplatím všechno. Musím dbáti o svou pověst!' — To je dosti, není pravda? Z toho soudí každý, že... nedočknu. Před paní baronkou o takovém němém jen mluviti, bylo by neslušné. Vašnosti ráčí býti téměř bez sebe lekutím. Nu, není divu, člověku je lito rodiny. A pak takový skandál v této krajině. Zle je, zle! Kdyby nebyl poslancem, kdo by si ho vůbec všiml; ale jak chce zastupovati okres, musí dbáti na svou čest a býti příkladným vzorem našim mužům."

Stěštil, že se básnířka "Zvonků" porončila. Vstala jako samohyb, vyslechla stoje dlouhou poděkovací řeč, ze které ari slova neslyšela, uklonila se dvorně a provodila paní náměstkyňi až ku dveřím.

Když dveře se za ní zavřely, tu sklesla Irma v lenošku a rozhorleně zvolala: "Ka švadlenou paní z Olšova? Ó, kterak se rdím!"

Baron Dřenicový.

Ještě nedožel výkřik Irmy v komnatě, když hlas komorné se ozval: "Milostí, pan baron Dřenicový!"

Irma netrpělivě kynula komorné k odchodu.

"Nemohu dnes přijati... Prudký záchevat nervosní..."

Baron byl však v patách za komornou; vešel a v odpověď zvolal: "Ó, já nešťastník! Zamítnuta býti pře, než jsem ruku něžnou políbil, je kruté, milostivá paní. Dovolte aspoň, abych směl vtisknouti políbení na ruku bělouškovou!"

Irma ruku podala se vzdechem. Ví, že se ho už nyní nezaví, — Ruka její byla jako led a třísla se.

"Jak se třesete, milostivá paní! Zapište vás rozčílila Vrbičká návštěva... Proč jste ji neposlala ke všem... Aeh, odpušti, že bych se byl mohl vzpomenout před vámi!"

"Vy jste mne rozčílil prudkým vstoupáním. Neslávajte vinnu nevinné paní. Od které doby, baronče, pře bůh vás prosím, přijykl jste křečičti k dámě prudce, neohlášen, jako do kavárny? Soudíte-li, že na venkově, kde více si přejeme svobody, smíme za pomínati na dvornost?"

Baron nebyl tak bystrosduchý, aby okamžikem situaci pochopil.

"Moje nedočkavost..." omlouval se.

Irma viděle rozpaky jeho, změnila rychle tón řeči. Svedla jej z cesty a nyní opět s jistotou mu se zahravati o obmožením hřskem.

"Že jsme na venkově, budiz vám odpuštěno. Přejte mi však svobody a klidu jenom na okamžik. Já opu hlavu o lenošku, zahrnujím oči a vy mne bavte, baronče!"

Irma učinila, jak povídala, a krásnou hlavinku vtiskla na tmavozelený akasut lenušky. Baron se na ni zahleděl jako kočka na pátečku. V tomto okamžiku vypadal velmi kloupe, a nikly neomíval výraz duchaplného a obyčejně se uračil jako kloupa, kterému se už žádná květina neohoe libiti a rád by, aby se mu některá tuze libla. Oštěl jej měl podlehu polubuhlého šterverhramu a teuto žlutý mrtvý obličej baron jeť ustavičně natahoval a stahoval, těl měl vypoulené, voutsky a řítké vlasy barvy šarvánskove; k tomu nejrásněji si vázal žlutý nákrčník i nezabuzoval nikterak dojem celku esthétického.

Kdežto Irma oči přimhouřila, baron svaje otevřel, jako by postavu krásné ženy chtěl vtlađiti

si v paměť a mysl, jako by očima krasavici uchvátiti a uvězniti chtěl. Bohužel, oči baronovy nečarovaly a nemagnetisovaly. Irma sebou ani nechvula a na barona nevzpomněla. Snad myslila, že jí vypravuje své oblíbené historky o koních, o psích, a nevěděla ani, že baron znělí. Bouře nitra jejího burácela a nebylo divu, že by se byl v ní ztratil baronův hlas. Prsa její vlnitě se dmula, červené rtíky se pouzavíraly a oštěl otevřely jako poupě, když se chce rozpučeti v květ, a libovonný její dech ovládal barona tak márnivě, že ztrácel rozvahy a tonul v opojení rozkoše. Krásné tělo, jeť se chvělo luzně, hlavinka, jeť se klonila unyle, rámě jako v mramoru tesané, jeť dohaloval řísný rukáv, bělostná ruka, jeť zvedla s úbělem, všechno rozpalovalo baronovy smysly a budilo touhu neodolatelnou. Ne, ne! Nelze ovládati sebe více! Krásná paní je příliš svůdnou, čarovnou. Proč svádí, proč vábí, jeho to není bříhe! Baron náhle sehnul a vtiskl na kulaté zarůžovělé rámě políbek.

REVMATISMUS! Netrapte se! Ale ihned si obstarajte NOVÁKŮV OLEJ, pak li trpíte revmatismem. "Novákův Olej" (METLA NA BOLESTI) Jest osvědčený prostředek a okamžitě pomůže. Tisíce a tisíce trpících, bylo vyléčeno NOVÁKŮV OLEJEM v posledních 30 letech. Vyrábí: John Novák Co., 18th & Ashland ave., Chicago, Ill.

Jan Yirák Český pozemkový a pojišťovací jednatel. Čtení krajané! Kdo byste si přál prodati aneb koupiti majetek, nyní mám ra prodej velký výběr krásných a laciných majetků; též i farmy. Pojišťuji proti ohni, tornádům a všem všelijakým, pronajímám domy, obstarávám vřtaby z knih a kontrakty. Přijďte a prohlédněte si tyto krásné a laciné majetky, než koupíte jinde. — Milerád Vám posloužím. Úřadovna: 1241 Jižní 16. ulice. Telefon: Douglas 3258.

Dr. B. DIENSTBIER český zubní lékař. Pokoj č. 715 City National Bank (16. a Harvey ulice) TEL. DOUGLAS 4241. Res 1918 S. 14. St. Tel. Doug 4605. (Chauze od 9 h. dop. do 5 h. odp. Vždy 3le ujednání. 800t

Kavárna a Restaurant SLAVIE. Pravá česká kuchyně. Krajanům zavítavším do Omaha by mohu posloužiti čistými pokoji. Vše úplně nově zařizeno. Proti "Pakroku" "Západu." FRANK BOUTIN, majitel.

Stolz Old Sammie THE TALK OF THE TOWN

Your complexion needs DAGGETT & RAMSDELL'S PERFECT COLD CREAM. Used by the elite of New York Society for twenty-three years and still their favorite. Imparts health and beauty to the skin, smoothes away the marks of Time, brings Nature's bloom to sallow cheeks, discourages unwelcome lines and wrinkles. Improve your looks by its daily use. In tubes 10c, 25c, 50c. In jars 35c, 50c, 65c, \$1.50. When you insist upon Daggett & Ramsdell's you get the best cold cream in the store.